

Paralel Programlamaya Giriş

-
- Eray Özkural
-
- TÜBİTAK UEKAE
- eray@pardus.org.tr
-
- Bilkent Bilgisayar Mühendisliği
- Bölümü Paralel Hesaplama Grubu
- erayo@cs.bilkent.edu.tr

PARDUS

**ULUSAL İŞLETİM
S İ S T E M İ**

Sunum Çerçevesi

- Beowulf nedir, tarihçe, mimarisi
- Pratikte Beowulf
- Paralel hesaplamadaki temel kavramlar
- Türkiye'de YBH (gerçekten!)
- MPI öğrenelim

Beowulf Nedir?

- **Amaç: Yüksek Başarımlı Hesaplama**
- **Network of Workstations (distributed camiasından gelen bir kavram)**
- **COTS (Commodity Off The Shelf) components**
- **Referans: T. Sterling, D. Becker, D. Savarese, et al. "BEOWULF: A Parallel Workstation for Scientific Computation, " Proceedings of the 1995 International Conference on Parallel Processing (ICPP), August 1995, Vol. 1, pp. 11-14**
- **Ayrıca tabii ki: beowulf.org**

Beowulf nereden çıktı

- “Beowulf class supercomputer”
- Beowulf vs. Grendel
- Klasik olarak Cray'ın makinaları ve diğer süperbilgisayarlar özel tasarlanmış ve imal edilmiş çipler/devrelerle yapılıyordu
- Bu pahalı canavarlara karşı kahramanca mücadele eden sistemlere Beowulf dendi
- Class I supercomputer: bütün yazılım/donanım commodity
- Class II supercomputer: bazı özel parçalara sahip

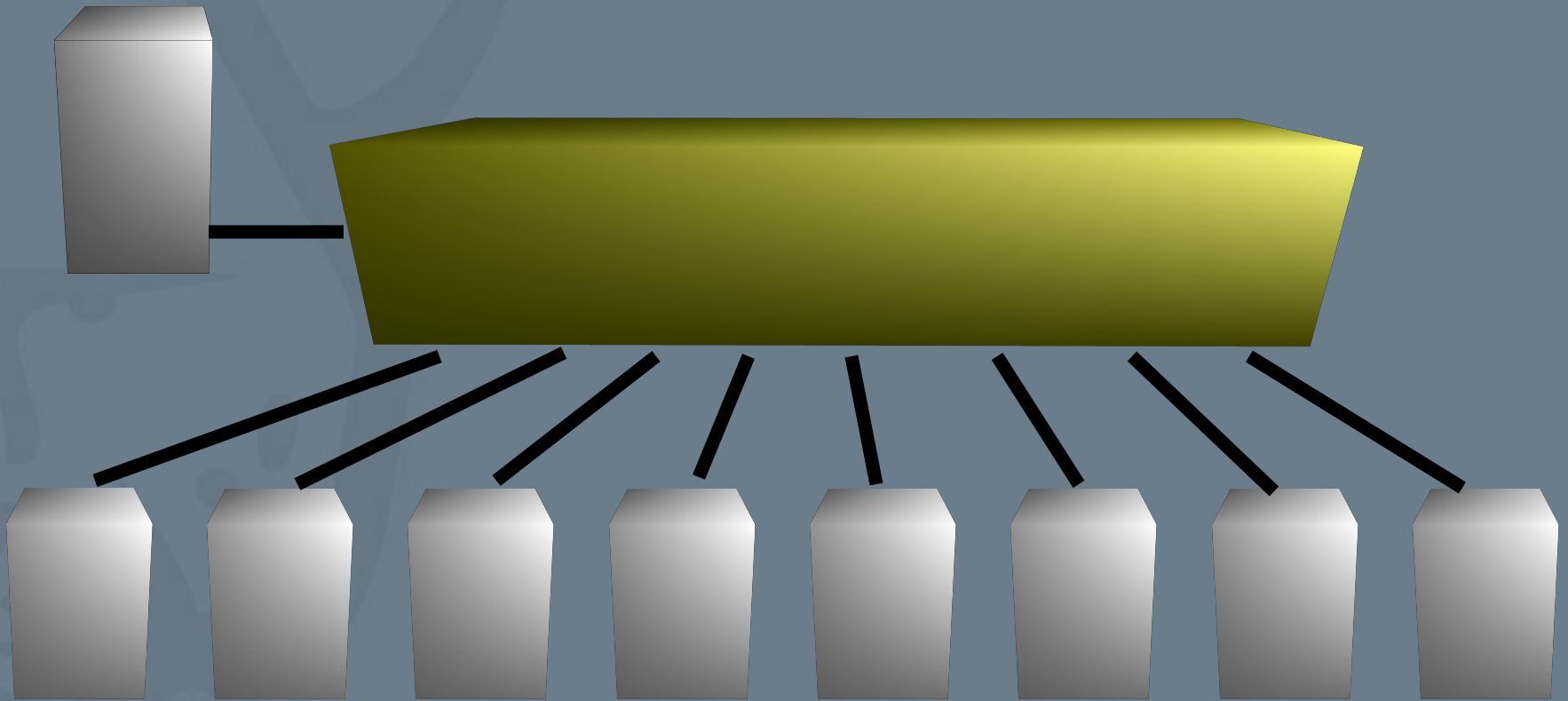
Beowulf ilk uygulamalar

- **NASA, 1995 makalesi**
- **Computational Fluid Dynamics uygulaması**
 - tipik bir paralel uygulama
- **“Beowulf parallel workstation” 1993/1995**
 - 16 Intel DX4 CPU'lu anakart
 - işlemci başına 16 Mbyte DRAM
 - her işlemcide hard disk/controller
 - işlemci başına 2 tane 10 Mbit Ethernet
 - 2 video kartı, 2 monitör, 1 klavye

Beowulf mimarisi (Donanım)

- **Bir arayüz düğümü**
- **n tane hesap düğümü**
 - Düğümler ethernet ile (1000Mbit, 100 Mbit) switch'e bağlanır
- **Bir arabağ ağı**
 - Üzerinde aynı anda bağımsız $n/2$ tam kapasiteli konuşmaya izin verecek kapasitede bir switch
 - Bu durumda congestion sağlamayan ucuz ve yüksek performanslı switch'ler vardır

Beowulf Mimarisi (donanım)

Beowulf Mimarisi (Yazılım)

- **İşletim sistemi**

- Açık kaynak kodlu tercihan UNIX işletim sistemi: Linux, BSD.
- Kümeleme için gerekli ağ yazılımları (rsh, NFS, NIS, vs.)

- **Paralel programlama**

- Mesaj geçme yazılımı (MPI, PVM, vs.)
- Paralel uygulama kütüphaneleri
 - Paralel BLAS implementationları
 - CFD, vs. kütüphaneleri

Pratikte Beowulf (Donanım)

- **Önce donanım planlaması yapmak gerekir**
 - Doğru donanım seçimi uygulamaya dayanır
 - Bir takım sorular sorarak başlayabiliriz
 - Paralel girdi / çıktı yapılacak mı?
 - Hesaplama mı ağır basıyor haberleşme mi?
 - Network latency ne kadar önemli?
 - Düğümlerin CPU'su hafızası ne olmalı?
 - Ne kadar para harcayabiliriz?
 - Verdiğimiz paranın karşılığını alabiliyor muyuz?

Beowulf Yazılımı

- İyi bir linux dağıtımını seçelim
- Arayüz düğümünde geliştirme araçları, masaüstü, user accountları vs. yer alacak
- Hesaplama düğümlerinde temel sistem araçları ve paralel programı çalıştırmak için gerekli kütüphaneler yeterli
- Düğümleri özel bir IP ağına yerleştirelim
- Kümeleme yazılımı
 - Dosya paylaşımı (NFS)
 - Kullanıcı hesaplarının paylaşımı (NIS)
 - Düğümlere erişmek için ssh/rsh yapılandırması

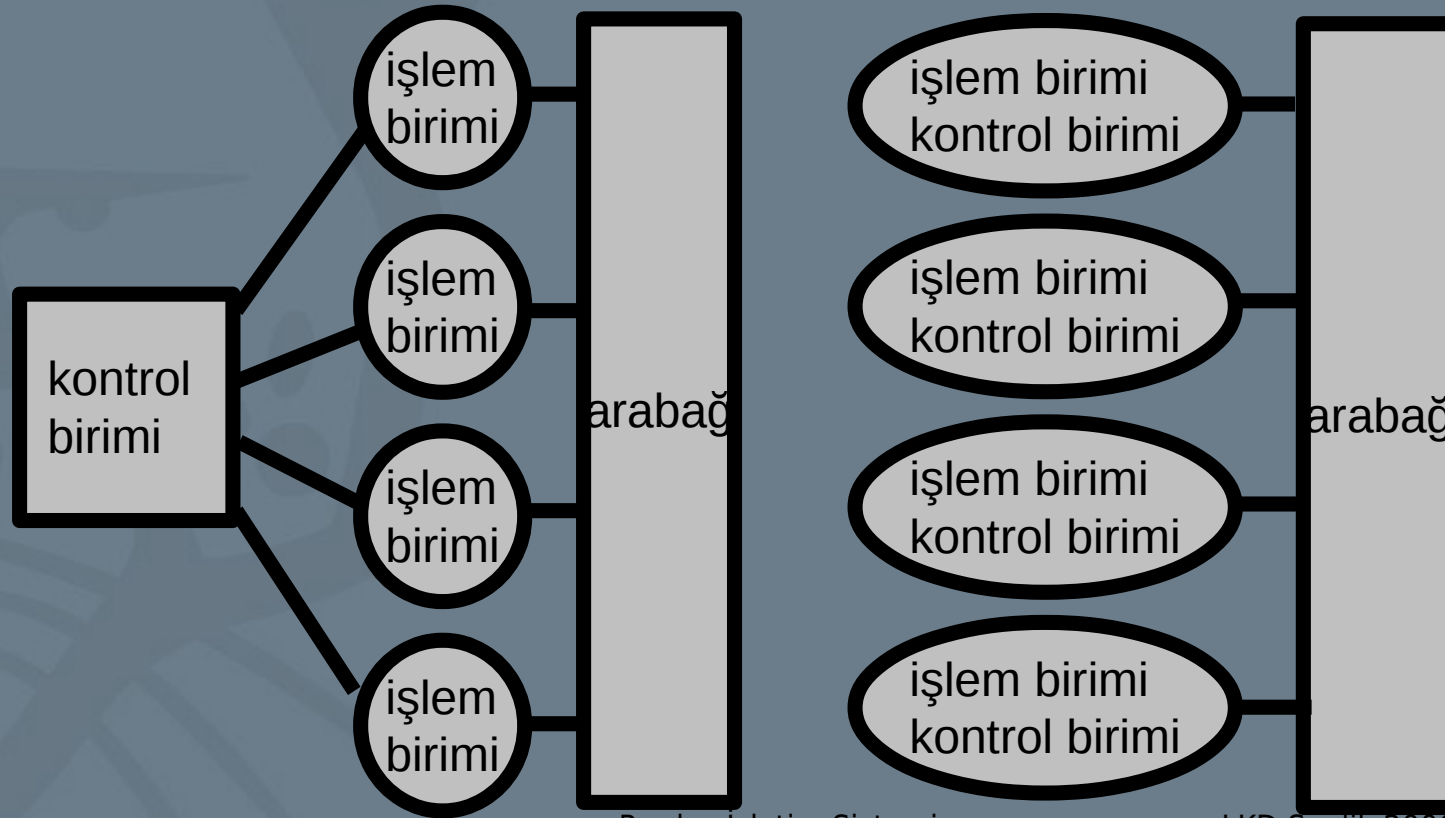
- **İlk kurduğum gerçek beowulf**
 - 2000/2001 yılları arasında
- **Donanım:**
 - 32 Pentium II 400 Mhz işlemci
 - node başına 128MB hafıza
 - 100Mbit ethernet network / SuperStack II switch
- **Yazılım**
 - Debian Linux
 - FAI (Fully Automatic Installation)
 - LAM/MPI, Charm++

- 2005 yılında TÜBİTAK paralel ağ sürüngenleri projesi için kurduk
- Donanım:
 - 48 Pentium IV 3.0Ghz
 - Düğüm başına 512MB hafıza 80GB disk
 - 1Gbit ethernet ve 100Mbit ethernet network'ü
 - Birisi internet'e erişim birisi düğümler arası erişim için
- Yazılım:
 - Mandrake mi Mandriva mı ne ondan
 - Warewolf (diskless boot)

Paralel Hesaplama (Mimariler)

- **Kontrol mekanizması**

- SIMD (single instruction multiple data stream)
- MIMD (multiple instruction multiple data stream)

Paralel Hesaplama (Mimariler)

- **Adres Uzayı Organizasyonu**
 - Mesaj geçme (dağıtık)
 - Paylaşılmış Adres Uzayı (UMA, NUMA)
- **Bağlama Ağları**
 - Statik (doğrudan)
 - Dinamik (routing var)
 - içinde switching elementler olan (2x2 crossbar gibi) switchler var, bunlar açılıp kapanıp gidiyor yerine
- **İşlemci gözenekleri**
 - İnce gözenekli (fine-grain) (64K slow 1-bit procs)
 - Kaba gözenekli (coarse-grain) (16 fast processors)

Paralel Hesaplama (Teorik Modeller)

- **İdeal paralel bilgisayar PRAM adres paylaşımıdır:**
 - Exclusive-read, exclusive write (EREW) PRAM
 - Concurrent-read, exclusive write (CREW) PRAM
 - Exclusive-read, concurrent-write (ERCW) PRAM
 - Concurrent-read, concurrent-write (CRCW) PRAM

- **Dinamik arabağlar:**

- switching networks
- bus
- çok aşamalı arabağ ağları (Omega)
 - 2x2 switchleri birleştirmenin akıllı bir yolu
 - $p/2 \times \log p$ tane SE, Theta($p \log p$)

- **Durağan (statik) arabağlar: kac tel var?**

- clique: Theta(p^2)
- star: Theta(p)
- zincir ve halka: Theta(p)
- mesh: Theta(p)
- hypercube: Theta($p \log p$)

- **Durağan ağlar nasıl analiz edilir?**

- Çap: iki düğüm arasındaki en büyük uzaklık
- Connectivity: iki adam arasındaki min. yol sayısı
- Bisection Width, Bisection Bandwidth
 - Ağı ikiye ayırdık diyelim (iletişimi kopardık)
 - Bisection width: bunu yapmak kaç tane bağı çıkarmak gerekiyor
 - Bisection bandwidth: Bu linklerden saniyede kaç link geçiyor?

- **Başarım ölçüleri**

- Paralel çalışma zamanı T_p
- Hızlanma (speedup) $s = T_s / T_p$
- Etkinlik (efficiency) $E = s / p$
- Bedel (cost, work) $W = T_p \cdot p$
 - cost – optimal $E = \Theta(1)$ (sabit yani)

- **Ölçeklenebilirlik (scalability):**

- Hızlandırmayı işlemci sayısı ile orantılı biçimde arttırma kapasitesinin bir ölçüsüdür

- **Parallel overhead**

- paralelleştirmenin bedeli
- Kaynakları
 - İşlemciler arası haberleşme
 - Yük dengesizliği
 - Fazladan hesaplar:
 - Bazı hesaplar farklı işlemcilerde olduğu için birden çok kere yapılabilir (FFT)
 - Bazen en iyi seri çözüm paralel yapılamaz, o zaman daha az iyi bir seri çözüm paralel yapılır

Performans (devam)

- **Amdahl'in kanunu:**

- Eğer W büyüklüğündeki bir problemin W_s lik seri bir kısmı varsa hızlanma en fazla W/W_s olur.

- **Bugünlük bu kadar yeter!**